

MARIJANSKI APOSTOLAT o. GEMELLIJA

Dr K. Kržanić

O. Augustin Gemelli rodio se 18. I 1878. Umro je u Milanu 15. VII 1959. Živio je 80 godina, 5 mjeseci i 27 dana. Njegov se veliki život raspolovio u dva dijela:

- I Život bez Boga i Njegove milosti;
- II Život s Bogom u Njegovoj milosti.

Obratio se, i kao mladi liječnik stupio je u **Franjevački red. O. Gemelli** bio je izvanredan talenat. Posjedovao je neslomivu volju, a bio duša jednostavna, franjevački vedra i radosna. Kao veliki obraćenik gorio je neugasivom idealnom ljubavlju prema **Srcu Otkupitelja, Neoskvrnjenoj Djevici, sv. Crkvi, sv. Franji** i svome **Serafinskom redu**.

Mladi obraćenik, čim je postao franjevac-svećenik, najprije je žarom apostola i snagom učenjaka, hrabro i umno branio **Bijelu Lurdsku Djevicu**, a onda je okupio četvu vjernih suradnika za propagandu na slavu **Presv. Srca Isusova**. Za vrijeme I svjetskog rata na fronti je posvetio divnom Božjem Srcu dva milijuna časnika i vojnika. Kad je svršio taj rat, sa istim je svojim vjernim suradnicima: **Mons. Olgiatijem, dr Necchijem, Panighijem, Barellijevom** i dr. osnovao **Katoličku Univerzu** ostvarivši stoljetni san talijanskih katolika. I dao joj je blistavo i sjajno ime: **Katolička univerza Srca Isusova**. Ova je Univerza providnosno djelo za talijanske katolike jer je ona kroz 43 godine svojega opstanka do danas odgojila u Italiji novi rod katoličkih intelektualaca koji danas zauzimaju prva mjesta u kulturnom, socijalnom i političkom životu svoje zemlje.

Kad je 15. VII 1959. umro **o. Gemelli**, tad je proplakala katolička Italija, a štampa, svih boja i zastava, jednodušno ga je priznala kao prvoklasnu kulturnu ličnost XX vijeka u člancima pod naslovima: »Život žrtvovan Vjeri i Znanosti«, »Veliki obraćenik«, »Muž znanosti u franjevačkom habitu«, »Život u službi čovječanstva«, »Uporni borac za znanost i Vjeru« ... Pred njegovim lijesom u velebnoj milanskoj gotskoj katedrali poklonili su se: Predsjednik Republike Italije **G. Gronchi**, prvaci Crkve, predstavnici Vlade i imponantno mnoštvo vjernika. Posmrtna je povorka krenula iz Katoličke Univerze Srca Isusova. Uz mrtvačka kola počasnu su stražu držali franjevci na čelu s Preč. Generalom **A. Sepinskim**. U povorci su stupali: **Kardinali, Nadbiskupi, Biskupi** i velika povorka svećenika i redovnika. Svog **Rektora** pratili su svi njegovi sveučilišni profesori i akademičari, te predstavnici grada Milana i delegati talijanskih sveučilišta ... u milansku katedralu, posvećenu **Rođenju Marijinu**. Posmrtni je govor održao **Uzoriti Kardinal Nadbiskup Milana Montini**. Njegov je govor bio sjajan, dubok, sadržajan, pravo remek-djelo govorništva. Crkva je dostojno počastila svoga velikoga sina, **apostola Srca Isusova, braćiča Bijele Lurdske Djevice i velikana kat. kulture**.

U ovom ću se članku ograničiti da prikažem Gemellijevu toplu, vjernu i veliku pobožnost prema **Bezgrešnoj**. I odmah naglašavam: Za vrijeme novičkog života fra **Augustina** u **Rezzatu**, bila je najznačajnija karakteristika

njegova tek propupalog franjevačkog života: **velika, srdačna i sinovska ljubav prema Majci Božjoj**. Dok je bio u novicijatu, on nije predviđao da će do koju godinu voditi pobjedonosnu borbu za čast i slavu **Bijele Lurdske Djevice** protiv ljutih klevetnika Njezinih čudesa i milosti u **Lurdu**.

U župi Rezzato opstoji **marijansko svetište Valverde**. Za vrijeme svoga novačkog života fra Augustin je **posjećivao to Marijino svetište**. Kroz svoj redovničko-svećenički život često se je u ovo svetište navraćao. Javno je priznao da je **Marija u Valverde**, u najkritičnijem času njegova redovničkog života, **spasila njegovo redovničko zvanje**. Po posljednji je put hodočastio u to svetište dvije godine pred smrt. Pošao je u **Passo della Mendola** da prisustvuje jednom od ljetnih tečajeva. Za vrijeme vožnje naredio je šoferu da krene put Brescije, te u **Marijino svetište Valverde Prispio** je uprav na blagdan tog svetišta. Čim je mnoštvo sabranog naroda čulo da je došao o. Gemelli, vjernici su mu priredili tople ovacije. Bio je duboko ganut. Najviše se obradovao kad je vidio veliko mnoštvo svijeta. Hodočasnici su došli da iskažu toplo poštovanje i vjernu pobožnost njegovoj dragoj Gospi u Valverde.

U svome članku želim dokazati, s malom dokumentacijom, da se kroz čitav fra Augustinov život i mnogostruki svećenički apostolat na području kulture i u životu crkvene Kat. Akcije kao zlatna nit provijala njegova **marijanska ljubav**. Njegov je marijanski apostolat u znaku **Neokvrnjene**.

BRANIČ BIJELE LURDSKE DJEVICE

Čim je o. Gemelli postao franjevac-svećenik, odmah je započeo svoju životnu borbu za katoličku kulturu na svim sektorima kat. života. Vrlo je značajno i interesantno znati da je njegov prvi ozbiljni javni nastup bio — **Obrana Lurdske Djevice**.

Za vrijeme svojih filozofskih i bogoslovnih nauka, on je u detalje proučavao, kao liječnik-stručnjak, **lurdski problem**. Prvi je veliki dar o. Gemellija Bijeloj Djevici u Lurdu kad je u lipnju 1908, prigodom 50-godišnjice Marijina Ukazanja u Lurdu Bernardici Soubirous na Masabjelskoj pećini, objelodanio raspravu pod naslovom: »Le guarigioni di Lourdes dinnanzi alla scienza«.¹

Kasnije je o. Gemelli pokupio sve publikacije o Lurdu i godine 1910. objavio tri rasprave: »Una obbiezione cotro i miracoli di Lourdes« (Jedna objeakacija protiv lurdskih čudesa), »Attorno a Lourdes« (Oko Lurda) i »Un innocente attacco contro Lourdes: Medicina o settarietà« (Jedan nevini napadaj na Lurd: Sektarstvo ili medicina?)² Tad je izrazio želju da se mnogo djela napiše o Lurdu i da se što bolje prošire u kršćanske krugove: da se dobri odgoje za bolje djelovanje, a da se neprijatelji Crkve i vjere potaknu na proučavanje lurdskih čudesa bez predrasuda.

Prvi biograf o. Augustina Gemellija, vrlo uvaženi publicist Pio Bondoli piše da je **Lurdska Djevica** najslavnija stranica u svećeničkom životu mladog

1. GEMELLI, *Le guarigioni di Lourdes dinnanzi alla scienza*, Monza, Tip. Artgianelli 1908.

2. *La Scuola Cattolica*, 1910.

obraćenika jer je on bio »Vitez Djevice« (»Era il Cavaliere della Vergine«)³

Godine 1909. slobodno je zidarstvo organiziralo nečasnu borbu, u velikom antiklerikalnom stilu, nečasni napadaj protiv tobožnjih »prijavština u dućanu -- Lurdu. »Sipalo se prostaštva, klevete, psovke i gluposti protiv lurdskih čudesa. Katolici su dostojanstveno reagirali preko svojih Biskupa. U protuofenzivi najviše se istakao obraćenik, mladi franjevac o. Gemelli. Budući da je on bio **liječnik-kirurg**, mogao je, sigurno i temeljito, pobijati i pobiti smiješne i plitke objeckije koje su protiv Lurda iznosili slobodni zidari i ostali protivnici Crkve i vjere. Njih je podržavala, huškala i dražila razularena masonska štampa. Oni su imali za cilj: Oboriti stvarnost čudesnih ozdravljenja u Lurdu koja su lažno i zlobno prikazivali kao zavaravanja svećenika-račundžija ili zabludama histeričnih i razočaranih osoba. Nastavili su neuspjeli i podli eksperimenat Zole nastojeći dokazati nemogućnost čudesa uopće, jer se na njima, velikim dijelom, oslanja kršć. nazor na svijet.

O. Gemelli u spomenutoj raspravi »Lurdska Ukazanja pred znanostu« ograničio se na detaljni prikaz triju čudesa koja su se zbila u Lurdu ili u vezi s Lurdom. Lurdski Bureau des constatations« poslao mu je dokumente o tim i drugim čudesnim ozdravljenjima u Lurdu. On je najprije konstatirao kako neprijatelji Lurda tumače čudesna ozdravljenja: **vlastitošću vode, sugestijom, životnom energijom, nepoznatim silama!** Kao liječnik odgovorio je protivnicima Lurda: »U ime znanosti su vodili borbu protiv Lurda, a nijesu znali dati nikakav odgovor koji bi zadovoljio kritiku. Njihova su dosadašnja rješenja apsolutno nedovoljna. Niti ljekovite vlastitosti vode, niti sugestija, niti biodinamičnost Baraduca, niti nepoznate sile nijesu dovoljne protumačiti čudesna ozdravljenja u Lurdu. Medicina je nesposobna protumačiti lurdske događaje« (»La medicina é incapace a trovarci una spiegazione di questi fatti«).⁴ I zaključuje: Nameće se samo jedno logično rješenje, tj. kako uči dr **Lar-rand**, pripustiti da su lurdska ozdravljenja učinak moćnijih sila (queste guarigioni sono l'effetto di forze più efficaci)... od onih kojima raspolaže medicina, viših po snazi i po brzini učinka. (»Forze superiori sia per l'intensità che per la rapidità delle loro azioni«.) Prava je jezgra problema priznati mogućnost intervencije Onoga koji je **Svemoguć.** (Il vero nodo della questione sta nel riconoscere la possibilità dell' intervento di **Chi è Onnipotente**)⁵

PROTI LURDA

Godine 1909. u Italiji je eksplodirala antiklerikalna hajka. Program je bio — **oboriti vjeru u Lurd.** Podrecca je tada bio direktor talijanskog tjednika »L' Asino« (Magarac). Održao je furiozne konferencije protiv Lurda u Veroni, Milanu, Trevisu, Firenci, Napulju, Mantovi, Rimu... Samodopadno je izjavljivao da će on razgoličiti lurdska čudesna ozdravljenja i protumačiti njegove tamne tajne. Ukratko: Bio je, zaista, vrlo kratak kad je pokušao dokazati da je **Marijino Lurdsko svetište** — ogromni dućan u kojem Crkva izrabljuje duše. Sve je svoje konferencije protkao prostačkim izrazima, psov-kama i falsifikatima.

3. P. BONDIOLO, II P. Agostino Gemelli, Profilo, Milano, Soc. Edit. Lombarda 1926, str. 52—57.

4. Memoria di P. Agostino Gemelli, Milano, Tip. Bertolotti, 1960. str. 48.

5. Ib.

Katolici su odlučno reagirali. Biskupi su urekli pokorničke procesije kao javnu zadovoljštinu protiv Podrecc-inih antimarijanskih blasfemija. Pozvali su o. Gemellija da stručno, znanstveno i objektivno odgovori na laži i klevete Podrece. On je poslušao vođe Crkve i odgovorio je, preko prvih pulpita u Italiji, čvrsto, solidno, ozbiljno, objektivno i, kao predstavnik vjere i znanosti — dostojanstveno. I tako je doživio najveću sreću i čast da brani **Bijelu Djevicu Lurda** protiv modernih bezbožnih Nestorija.

Govor o. Gemelija u njegovu rodnom Milanu, u crkvi sv. Fidelea, od 12. X 1909. imao je golemi uspjeh i završio je sa impozantnom i oduševljenom manifestacijom. To je bila sensacija za Milan i događaj dana. Očajno su se nervirali njegovi bivši bezbožni drugovi koje je on, obrativši se — ostavio ili, kako oni vele — izdao.

U ono vrijeme u Milanu je opstojalo »Udruženje liječnika« (L'Associazione Sanitaria). Društvo je bilo nepolitičko, a imalo je za zadatak znanstvene i čovjekoljubive ciljeve. U nj su se upisivali liječnici bez obzira na njihova uvjerenja i zvanja. Mnogi su bili medicinski stručnjaci i čestiti ljudi. Većina ih je bila bez vjere ili vjerski indiferentni. Ovu su većinu argumenti o. Gemelija u prilog lurdskih čudesa razbjesnili, jer on nije govorio samo kao svećenik već kao čovjek znanosti, pa je kao medicinski stručnjak naglašavao zaključak da ne može medicinska znanost lurdske događaje pravilno i točno protumačiti. Oni su bez ikakva razloga tražili da on o lurdskim čudesima govori samo kao svećenik, ali da ne može i ne smije govoriti kao čovjek znanosti. Ovi protivnici Lurda imali su potajni cilj: diskreditirati o. Gemellija pred javnošću i onda ga isključiti iz »Liječničkog Udruženja« u Milanu u kojem je on bio upisan kao redoviti član. Kao izliku za isključenje iz »Udruženja...« navodili su da je nedopušteno izrabljivao crkvu za održavanje znanstvenih skupština. To su smatrali kao zlouporabu, pa je predsjednik »Udruženja...« dr Forlanini službeno pozvao o. Gemellija da opetuje propovijed, koju je izrekao u crkvi sv. Fidelea u Milanu, pred skupom milanskih liječnika i širokom javnošću.

Po sebi je jasno da nitko nije imao pravo tražiti od o. Gemelija da položi račun« o strogo znanstvenim razlozima koji su njega, liječnika i biologa, naveli da prihvati lurdska čudesa.«⁶ Uza sve to on je hrabro prihvatio izazov. Ali je postavio neke uvjete koje je dr Forlanini, iako uvrijeđen, prihvatio. Prihvatio je njegov zahtjev da se pripusti u diskusiju i koji njegov prijatelj-učenjak. Sjednica je ugovorena za 10. I 1910. Na nju su mogli doći: svi milanski liječnici koji su bili upisani u »Udruženje...«, kao i oni koji nijesu bili upisani. Zatim predstavnici štampe, »dnevne i periodične, i Gemelijeve prijatelji. Bilo je ugovoreno da se čitav tok diskusije stenografira i da se jedan primjerak sačuva u arhivu »Udruženja...«

O. Gemelli je mogao 10. I govoriti koliko je htio, a oni koji su mu htjeli odgovoriti, morali su se predbilježiti za slijedeću večer 11. I 1910.

Ove dvije siječanske večeri o. Gemelli je ovjekovječio u svome djelu: »Borba protiv Lurda.«⁷ Djelo je posvetio sv. Piju X riječima: »Hoc Tibi quaecumque est in laudem Virginis almae-Prodigia ad Gaviis multiplicantis aquas -- Hoc Tibi, Sancte Pater, quod scripsi sume dicatum — Virginis inque manus. Tu, Pie, defer opus«... Tebi ovo kakvo jest djelo u čast Djevice,

6. Ibid. str. 49.

7. GEMELLI, *La lotta contro Lourdes*, Firenze, Libreria Edit Fiorentina, 1911.

koja množi čudesa na obalama Gave; ovo, sv. Očc, Tebi posvećeno primi, i, pobožni Pio, djelo predaj na ruke Djevice».⁸

Sv. Otac Pio X, koji je osobno poznao o. Gemellija još od časa utemeljenja talijanske Neoskolastike i izdavanja »Rivista di filosofia Neoscolastica«, obe ustanove plod Gemellijeva duha, vrlo je rado prihvatio posvetu. To je i izrazio u posebnom pismu preko svoga posebnog tajnika mons. Bressana 7. IV 1910. g.⁹

Vrlo su značajne one dvije večeri jer je o. Gemelli dokumentiranom argumentacijom pritisnuo uza zid svoje protivnike, milanske liječnike-protivnike lurdskih čudesa. Oni, kad nisu mogli pobiti njegove neoborive dokaze, poslužili su se nedostojnim izrazima koji nemaju ništa zajedničkog sa pravom znanošću. Onih su se dviju siječanjskih večeri neprijatelji Boga, Crkve i Neoskrvnjene mogli uvjeriti da ima odličnih i odlučnih, spremnih i neustrašivih katoličkih učenjaka koji se ne boje prihvatiti izazove ni na polju znanosti. Do ovih dviju povijesnih večeri protivnici Boga i Bijeje Lurdske Djevice krivo su mislili da su samo oni na području znanosti isključivi gospodari!

O. Gemelli je pred milanskim liječnicima 10. I 1910. i pred vrlo brojnom publikom u svome dugom predavanju potpuno prikazao samo dva velika lurdiska čuda. Pripravio je čitav mogući materijal kao dokumentaciju koju mu je iz Lurda poslao predsjednik »Ureda za konstatacije« dr. Boissarie. Proučio ga je temeljito, i izložio jasno i rječito. Uslijedile su oštre i bezgranične polemike, tako oštre i niske da je stvar svršila na sudu. U ova dva čuda radi se o ozdravljenju neizlječivih slomljenih i zdrobljenih kostiju i o Pottovoj bolesti, sušici u kostima. Dakle o **organskim bolestima**.

1) U Belgiji, u flamanskom mjestu **Oostakeru** vjernici su sagradili Lurdsku spilju. U tom mjestu seljak **Petar de Rudder** god. 1867. slomio je nogu, tj. zdrobio je nožnu cijev i čašicu. Sve liječenje nije mu pomoglo. I nakon punih osam godina liječenja, njegova je noga bila u očajnom stanju. Liječnici su mu svjetovali — amputaciju, ali on nije htio, nego je odlučio hodočastiti u **Oostaker** gdje su mnogi bolesnici dobili milost u Spilji Lurdske Djevice. De Rudder je kroz osam godina liječilo osam liječnika. Njegovi mještani seljaci svi su vidjeli njegovo očajno stanje.

Kad je patnik Petar prispio u Oostaker, čim je stupio na tlo blagoslovljene Spilje, štake su mu ispale iz ruku i kleknuo je bez ićije pomoći ili oslona. Svi su prisutni mogli konstatirati da su zglobovi u nozi u jedan hip potpuno zarasli, samo je ostala jedna mala izbočina jedne krhotine od kosti koja nije nimalo smetala hodati. **Petar De Rudder ozdravio je potpuno, iznenađajuće, trajno od neizlječivog loma u nozi**. Kostiju su se spojile, čašica i zglobovi zarasli. On je ozdravio po čudu Gospe Lurdske. Ozdravio je od **organske kronične neizlječive bolesti** 1875.

2) Drugi je čudesni događaj — ozdravljenje od Pottove bolesti, tj. od sušice u hrptenjači, u kostima kralježnjaka. Tu je sreću imala **Ivanica Tulašne**. Ona je bila stravični kostur, osušena do kosti od strane bolesti. Htjela je da je povedu u Lurd jer su liječnici izjavili da je — neizlječiva. Njezin se je liječnik usprotivio. Bojao se da na putu do Lurda ne umre. Ali ona je odluč-

8. Memoria, op. cit. str. 50

9. Ib.

no htjela u Lurd i prispjela je 7. IX 1897. Slijedeći dan, za vrijeme euhari-
stijske procesije na Estradi, ispred crkve sv. Ružarija, **iznenada je od sreće
i radosti kriknula: »Ja sam zdrava, ja sam ozdravila«.** Divno lurdsko čudo!

KAKO JE NASTUPIO o. GEMELLI, A KAKO PROTIVNICI LURDSKE DJEVICE!

1) Nastup o. Gemellija bio je nastup ozbiljnog, objektivnog, solidnog
učenjaka. Najprije je u detalje prikazao ova dva čuda. Naglasio je značaj-
nije opaske i istakao najznačajnije pojedinosti. Pokazao je dokumentaciju
ovih dvaju čudesa na uvid svim prisutnima koji su dobre volje da je provjere.

Poslije analize ovih dvaju lurdskih događaja, o. Gemelli je točno i vjerno
prikazao razna tumačenja koja su dali liječnici koji ne vjeruju u svrhuna-
ravnu intervenciju kod ostvarenja ovih ozdravljenja. Oni, bez ikakva dokaza,
tvrde da su Petar De Rudder i Ivanica Tulasne ozdravili, bez svrhunaravne in-
tervencije, samo uslijed radio aktivnosti lurdske vode, ili sugestijom, ili
psihoterapijom, ili posebnim utjecajima. Ali ovo su proizvoljne tvrdnje, ne-
ozbiljne za ljude od znanosti, jer je hemijski dokazano da je **lurdska voda**
kao svaka druga obična voda; da **sugestija** nije nikada izliječila ničiju
zdrobljenu nogu; da nikakva **psihoterapija** nije izliječila ničiju Pottovu bo-
lest u kostima. Stoga su sva tumačenja sa strane liječnika, koji ne vjeruju
u čudesa, o iznenadnom organskom ozdravljenju De Ruddera i Tulasnove
neznanstvena, plitka i nekritična. O. Gemelli, kao čovjek znanosti, s pravom
je zaključio« kao liječnik, kao čovjek znanosti ne zna« protumačiti ona dva
događaja jer da su oni iznad redovitih procesa u prirodi« (... Essi sono
fuori dai processi ordinari della natura».¹⁰

2) Nastup je liječnika protivnika Lurda neozbiljan i neznanstven. Oni
u uvijek predbacuju Crkvi neke dogmatske predrasude, a sami dogmatski
tvrde nemoguće, neprirodne i protuprirodne stvari. Oni bi kao intelektualci
moralno diskutirati bez strasti, temeljeći svoje tvrdnje jedino na stvarnim či-
njenicama, jer je jedino taj način nastupa dostojan ljudi od znanosti. Među-
tim, kad je o. Gemelli pozvao sve liječnike da pogledaju i provjere dokumen-
taciju o čudesnom ozdravljenju De Ruddera i Tulasnove, jedini je pristupio
dr Ferrari k o. Gemelliju da pregleda te dokumente. On jedini!

Večer 11. I 1910. bila je određena za diskusiju. Sala je bila prekrcata zna-
tiželjne publike. Svi su milanski dnevници poslali svoje reportere.

Protivnici Lurdskih čudesa i o. Gemellija nastupili su u dva pravca. Dr
Boradi je tvrdio da je moderna kritika uzdrmala povjerenje u utvrđene zakone
i teorije, a drugi su zaniijekali događaje jer da nema dostatno podataka o
njima. A nijesu ih htjeli provjeriti! S tim su nanijeli tešku uvredu liječnicima
u Belgiji i Francuskoj. Od stotina prisutnih liječnika samo su dva pripustila
činjenice, ali su ih naopako tumačili. Tako je dr Ferrari lojalno priznao da o.
Gemelli nije mogao objektivnije izložiti događaje, a dr Sigurta je izjavio da
je još prije proučavao ova dva događaja i da ih priznaje, ali je nelogično za-
ključio da su oni koji očite dokaze ničeću za opstojnost ovih događaja jedna-

10. Memoria ... op. cit. str. 52.

ki onima koji, jer ih ne mogu znanstveno protumačiti, proglašuju ih čudesima.

Protivnici Lurda iznijeli su i Charcotovo tumačenje lurdskih čudesa pomoću sugestije, tj. uvjeravanja bolesnika da je zdrav. Ali su se kruto prevarili, jer Charcot tvrdi da sugestija može izliječiti tako zvane funkcionalne bolesti, ali ne može nikada i nikako sugestioniranje ozdraviti bolesniku zdrobljene kosti ili učiniti da u jedan hip ozdravi sušicom zatrovana kost u hrptenjači. A o. Gemelli naumice je analizirao ova dva slučaja organskih bolesti koje medicina nije kadra izliječiti. Da ozdrave — nužna je svrhunarna intervencija Svemogućega.

Iz onoga što smo rekli možemo zaključiti: Oni koji su organska ozdravljenja Petra De Rudder i Ivanice Tulasne proučili priznaju da su se stvarno dogodila, dočim oni koji su ih zaniijekali, jer ih nijesu proučili, pokazali su svoju neozbiljnost i neobjektivnost.

Jedna opaska. Uz o. Gemellija pristali su dr Vendone i dr Necchi. A njegovi protivnici, jer ih je temeljito svladao, imali su protiv njega jedini argument: da je redovnik, vjernik, izdajica socijalizma. Sipali su uvrede, a da ništa nijesu mogli iznijeti što bi moglo pokolebati Gemellijevu kritiku, što bi moglo i u minimalnoj mjeri umanjiti znanstvenu solidnost njegovih tvrdnja.

Biskup u Bresciji Mons **Tredici** ovako je sabrao nelogičnost Gemellijevih protivnika: 1. Liječnici koji su izazvali o. Gemellija da pred liječničkim znanstvenim forumom iznese svoje mišljenje o lurdskim čudesima, nijesu se, općenito, nimalo potrudili da ih svestrano prouče i temeljito ispituju.

2. Oni su se samo brinuli da spasu svoje protuvjerske predrasude protiv ncoborivih Gemellijevih argumenata: da je nemoguće prirodnim uzrocima protumačiti lurdka čudesa.

3. Stoga su uvijek isto opetovali: podvrgli bi sumnji činjenice, jer su one bile za o. Gemellija. Ovak put znanost je bila za nj koji vjeruje u čudesa. »Stavolta la scienza stava per il frate che credeva ai miracoli.«

Talijanske liberalne novine bile su protiv o. Gemellija. »Il Secolo«, »Il Tempo« ... Ali najveći talijanski dnevnik »Corriere della Sera« ustvrdio je da je o. Gemelli pokazao: »solidnu znanstvenu pripravu što je dokazao u svome dugome govoru«. (... »La solidità di preparazione scientifica ...«)¹²

»La Perseveranza« bila je izričitija. Objelodanila je članak pod značajnim naslovom: »Danijel u lavskoj jami« (»Daniele nella fossa dei leoni.«) Pisac kaže: »Na moje veliko iznenađenje mislio sam čuti Gemellija dogmatičara naprotiv našao sam mirna, logična i dosljedna izlagača koji se je uvijek držao činjenica, podataka, liječničkih svjedočanstva; mislio sam da ću od prisutnih liječnika čuti mirnu riječ i vrijednu — učenjaka prirodoslovaca, a gotovo sve sam našao dogmatičare. Ni jedan nije pošao u Lurd. Pače, dr Pini je rekao da nema ni vremena ni novca ići onamo, i da voli studirati u klinikama, kao da Lurd nije najljepše područje za pokuse ...«

... »Premda su protivnici napali o. Gemellija kao propovjednika, on se nije pomakao sa svoga mjesta učenjaka. Ispitujući činjenice, on kao liječnik, zaključio je govor. Ne znam ih protumačiti u ime znanosti, pa je preporučio

11. Memoria ... op. cit. str. 54.

12. Corriere della Sera, 12—1 1910.

vao kolegama da se drže strogo-znanstvene metode u istraživanju i tumačenju činjenica. Stoga je njegov stav bio najdostojniji najvišeg poštovanja.«

Poslije svega navedenog možemo ustvrditi: Da bude o. Gemelli pred očima milanskih liječnika učinio čudo, oni bi radije pobjegli, nego da bi ga konstantirali i priznali. Dr Filipetti je iskreno, iako bijedno, priznao: »Mi pobijamo rješenje o. Gemellija u ime naše pozitivističke vjere.« (»Noi combattiamo la soluzione del P. Gemelli in nome della nostra fede positivista.«)¹³ Dragocjeno priznanje jer znanost ne može pobiti lurdski čudesa! ...

... Diskusija je trajala dva dana. Prvu je večer govorio sam o. Gemelli u vrlo napetoj sredini. Drugu večer govorili su protivnici Lurda. Atmosfera je bila ugrijana i razdražena. Protiv osamljenog franjevca izlila se bujica mržnje, zlobe i neiskrenosti ljudi, a morali su pokazati ozbiljnost i dostojanstven ton u strogo znanstvenom raspravljanju, u okviru filozofije i povijesti.¹⁴

Dr Alfred Mari u onoj povijesnoj noći izjavio je novinarima o o. Gemelliju: »Gledajući onog čovjeka: mirna, vedra, s posmijehom, usred one plime svijeta koji se je često služio praznim oružjem i zaglušnom retorikom na mitinzima, izrugivanjem i uvredama, ja sam pomišljao na one jake stare viteze, zagrijane plemenitom revnošću, koji su branili stvar vjere i časti. I kad su padali, ljubili su križ od balačka i gledali su nebo. Ali o. Gemelli nije pao, ne: jednostavan i dostojanstven, u isto vrijeme ustrpljiv i gord, izgledao je da ne sluša što su mu direktno ili indirektno dobacivali — podsmjehivanja i drskosti samo da ne pomuti, ličnim razračunavanjem, veličanstvo stvari koju je preuzeo braniti. On nije bio borac za svoju vlastitu vjeru. On nije bio interesirani liječnik u obrani jednog načela, već je on bio **VITEZ DJEVICE**. (»Era il Cavaliere della Vergine«). Premda je nije nikada spomenuo; premda je energično i umno protestirao da neće dirati u duhovno područje, ograničujući se na izloženje samih činjenica, **Bijela Djevica** (»La candida figura della Vergine«) ipak mu je uvijek lebdjela pred očima; visoki je ideal blistao. **Nevidljiva** je bila prisutna pred očima svoga Viteza, iako je on samo ispitivao ledene podatke i statistike. Sve ono što nije vrijeđalo ženu radi koje je i ušao u borbu (nitko to nije spominjao, ali su svi osjećali da je bila ona, ona sama nadahniteljica odvažnog junaka. (Lei, Lei sola l'ispiratrice del baldo campione) činilo se da ga se ne tiče.¹⁵

O. Gemelli poslije ovih dviju povijesnih večeri objelodanilo je u spomenutom djelu »La lotta contro Lourdes« čitav materijal i kako je diskusija tekla u svim pojedinostima: potpuno, točno i bez straha. »Liječničko Udruženje« našlo se povrijeđeno. Zaprijetili su disciplinskim kaznama. Objelodanili su falsificirani stenografski izvještaj diskusije. Udijelili su mu ukor i optužili ga da on, a ne oni, falsificira dokumente. U ovo vrijeme on je bio u Njemačkoj na specijalizaciji biologije i psihologije. Kad se vratio iz Njemačke objelodanio je drugo djelo dokazavši da je zapisnik koji je izdalo »Liječničko Udruženje« potpuno falsificiran. A »Udruženje ...« uhvaćeno u laži isključilo ga iz svoji redova!¹⁶

14. P. BONDIOLI, op. cit. str. 55.

15. P. BONDIOLI, op. cit. str. 56.

16. GEMELLI, **Pro veritate**: La mia risposta alla Associazione Sanitaria Milanese intorno alle guarigioni di Lourdes, Milano, Artigianelli 1912.

13. La Perseveranza, 13—1 1910.

O. Gemelli u jednom intervjuu novinarima izjavio je ovo: »Ja sam počinio tri velike pogreške: 1. što sam izišao iz socijalističke stranke, 2. što sam javno branio svoju vjeru obukavši redovnički habit, i 3. što sam poučavao druge istinu koju sam ja našao. Učinio sam teški prekršaj jer sam osvijetlio neznanje, zlu vjeru i netrpljivost kojom se mnogi bore protiv kršćanstva. Ova su tri teška grijeha — podruguje se o. Gemelli - neoprostiva.«¹⁷

Ova je borba za Lurd trajala dvije godine. Interesantno je znati da, dok je o. Gemelli vodio divsku borbu pred zborom liječnika i milanskom publikom u obranu **Bijele Djevice**, njegova su redovnička Braća adorirala pred Tabernakulom moleći da **Euharistijski Krist** prati i nadahnjuje **Marijina Viteza** da on pobijedi i uvjeri svoje protivnike.¹⁸

MARIJANSKI APOSTOLAT O. GEMELLIJA

O. Gemelli slijedio je, vjerno i srdačno, teoretsku i praktičnu tradiciju o. Franje i svoga Serafinskog Reda.

Za Asiskog **Siroтана Krist** je bio prvo, a **Marija** drugo vrelo pobožnosti i milosti, nade i ljubavi. Franjo je kao »praeco magni Regis«, Glasnik velikog Kralja, poslije Krista najviše štovao i najnježnije ljubio **Mariju**, a i to: da što više ugodi svome jedinome, previsokome Gospodinu-**Isusu Kristu**.

Svi se Franjini životopisi slažu da je on bio izvanredni štovatelj **Majke Božje**. Toma **Celano** veli: »Franju je oduvijek ispunjala žarka pobožnost prema predobroj Majci, Kraljici svijeta.«¹⁹

On gaji žarku pobožnost prema Njoj jer je **ona** »učinila našim Bratom Gospodina Veličanstva.«²⁰ Stoga se je veselio kao dijete svakoj časti koju su pojedinci ili skupine iskazivali Majci Božjoj. Dalje on tvrdi: »S pravom se daje preblašenoj Djevici Mariji tako veliku čast jer je **ona** nosila u svome presvetom krilu **Gospodina**«.

Još ima jedan razlog Franjine žarke pobožnosti prema Mariji: **Ona** je provodila potpuno siromašan život poput svoga sina. Veli Serafinski Svetac: »Siromaštvo je ... tako divno sjalo na Kralju kraljeva i na Njegovoj kraljevskoj Majci.

Svetac je pisao sv. Klari: »... hoću nasljedovati život i siromaštvo našega Gospodina Isusa Krista i Njegove Presv. Majke.« U Franjinoj su vjeri i ljubavi nerastavljivo sjedinjeni Krist i Marija, Majka i Sin. Radi toga je Franjo:

1. na osobiti način posvetio svoj Red **Mariji**, jer je **Ona Majka Božja** i majka siromaha,

2. Izabrao je kao kolijevku svoga Reda malu crkvicu **Porcijunkulu, Mariju Anđeosku**. Sv. Bonaventura svjedoči: »U toj je crkvi molio neprestanim uzdasima **onu** koja je primila **riječ**, punu milosti i istine, da se udostoji biti Njegova **Odvjetnica**.« U toj je crkvi Franjo utemeljio neslužbeni novicijat za novu braću, jer tu je svoj Red začeo, tu je on htio da s Marijinom zaštitom raste i cvate. Stoga je jednom rekao glasoviti **Hettinger** da je Marija An-

17. P. BONDIOLI. op. cit. str. 57.

18. Memoria ... op. cit. str. 56.

19. T. CELANO, *Legenda prima*, n. 21.

20. Ib. II. br. 198.

đeoska bila »ishodište i središte novoga Reda.« U toj maloj crkvi Franjo je razgovarao s Isusom i Marijom. Tu je od njih dobio glasoviti Porcijunkulski oprost. Ovu je crkvicu više ljubio nego sva mjesta ovoga svijeta. Uz ovu je crkvicu primio »sestru smrt« I tu je ispustio svoju serafinsku dušu poslije nego je izabrao i svečano proglasio, tvrde Celano i sv. Bonaventura, za sva vremena **Mariju za Odvjetnicu i Zaštitnicu reda Male Braće**. Njoj svojoj **Majci Reda**, sastavio je osobiti oficij s himnima i molitvama, jer je u Nju stavljao svu svoju nadu, pa je čitave noći probudio hvaleći Boga i moleći Mariju. Franjin je najljepši i najnježniji pozdrav Mariji: »Sveta Djevice Marijo« i »Zdravo, Gospe sveta, Kraljice Presveta, Bogorodice Marijo.«

Ovaka i ovolika Franjina ljubav prema Mariji učinila je da su u Serafinskom perivoju nikla i procvala dva najbajnija cvijeta: bezgranična ljubav čitavoga franjevačkog reda prema **Mariji Bezgrešnoj** i u nebo **uznesenoj**. Franjevački teolozi: Bl. Ivan Duns Skot, sv. Ante, Sv. Bernardin itd. teološki su dokazivali i dokazali da je **Marija Bezgrešna** i na nebo **uznesena** dušom i tijelom. Pio IX i Pio XII ubrali su ova dva cvijeta iz Franjina perivoja i proglasili ih za dogme ...

... Sve je ovo o. Gemelli znao i vjerno prakticirao, pa je postao lijepa marijanska duša. Kao što je bl. Ivan Duns Skot na pariskoj Sorboni branio i obranio Marijinu najblistaviju povlasticu: Neoskvrnjeno Bezgrešno Začeće, jer je to Bog mogao učiniti, dolikovalo se da učini i — učinio je; tako je u XX stoljeću o Gemelli kao »Danijel u lavskoj jami«, kao »David protiv Golijata« pred stotinama milanskih liječnika, zasukanih neprijatelja Bijele Lurdske Djevice, — javno, hrabro, neustrašivo i pobjedonosno obranio svrhunaravnost lurdskih čudesa dokazavši da znanost nije kadra da ih naravnim zakonima protumači. Njegova milanska pobjeda nova je zlatna stranica u bogatoj franjevačkoj Marijologiji, čije stranice ispunjuju novim pobjedama u **Papinskoj Marijanskoj Akademiji** oci hrvatskih provincija u Rimu na čelu sa poznatim i svjetski priznatim mariologom m. p. o. **Karlom Balićem**.

... O. Augustin **Gemelli**, apostol Srca Isusova, kroz čitav svoj život bio je na liniji franjevačke marijanske tradicije. Evo nekoliko markantnih sličica iz njegova marijanskog apostolata.

I) On je, osim **Katoličke Univerze Srca Isusova**, osnovao i fakultet »**L'Istituto superiore di Magistero — Maria Immacolata**«. Cilj je ovog fakulteta pod zastavom Neoskvrnjene: osposobiti časne sestre za upraviteljice i nastavnice nižih i srednjih škola prema načelima katoličke pedagogije. Istitut je otvoren u Castelnuovo Fogliani, kod Piacenze. Zgradu je darovala vojvotkinja Klelija Sforza Palavicino d'Aragona sv. Ocu Piju XI, a on ju je dao Katoličkoj univerzi za spomenuti fakultet. Papa je naredio da u tom dvorcu imaju pravo pohađati Magisterij samo časne sestre, ali redovnice iz svih redovničkih zajednica.

Magisterij je započeo svoj rad pod imenom »Marije Neoskvrnjene« škol. godine 1926—27. Pravo javnosti je dobio dekretom 16. VI 1925. Nro 1531. Osnutak ovog fakulteta bio je providonosan, jer je on pripraviio nastavničko osoblje za mnogobrojne crkvene zavode koje su uzdržavale časne sestre. Kad su sestriinske škole dobile osposobljeno nastavničko osoblje, odmah su dobili pravo javnosti. O. Gemelli je bio izvanredan psiholog. On je do maksimuma zadovoljio i pojedinačne i zajedničke duhovne potrebe redovnica, tako da su

se formirale male skupine u velikoj zajednici, a materijalnu i tehničku stranu povjerio je vrlo zaslužnim sestrama franjevkama »Marijinim misionarkama« (»Missionarie di Maria Immacolata.«)

2. Uz Katoličku Univerzu Srca Isusova o. Gemelli je dao sagraditi tri konvikta: jedan za svećenike studente, drugi studente svjetovnjake i treći za žene studentkinje. Ovaj za žene nazvao je »**Marianum**«. Svih triju konvikata središte je — kapela u kojoj se razvija euharistijski kult i marijanska pobožnost.

3) Dok su druge univerze za vrijeme praznika — prazne, dotle je o. Gemelli kupio god. 1955. za Katoličku Univerzu u podalpskom kraju veliki kompleks zemljišta u Passo della Mendola. Tu je dao izgraditi zavod u kojem se, za vrijeme praznika, održavaju konferencije o svim kulturnim problemima i pohađaju tečajevi za usavršavanje u pojedinim granama znanosti i umjetnosti. I ovaj je zavod veliki pedagog o. Gemelli nazvao »**Centar Kulture — Marija Neoskvrnjena** = Centro di cultura Maria Immacolata«.

4) God. 1927. dvadesetog kolovaza, o. Gemelli je držao govor hodočasnima učiteljima u Pompeju s oltara glasovite Gospe Pompejske. On im je rekao: »**Marija uči** kako se ima obnoviti **Kristovo Kraljevstvo** u svijetu jer je preko **Nje** Božje milosrđe svijetu dalo Spasitelja. Učitelji su suradnici za dolazak ovog Kraljevstva jer oni, u jednom odsječku života i pod nekim vidom odgoja, zamijenjuju roditelje i pomažu svećenike. Stoga oni moraju na najposebniji način tražiti pomoć Djevice. U pompejskom hramu ... povjerimo **Njoj** naše bolove i bijede, ostavimo kod Njezinih nogu teret naših grijeha i naših nada. Ona od nas traži da se odrečemo svega što se nečisto, neiskreno, egoistično krije u našem srcu. Ona od nas traži preporod života u nutrini i savjesti ... Budite velikodušni! Ne bojte se biti herojski velikodušni. Tražite u Nje, koja je postiže tako brojna tjelesna ozdravljenja, da u vama proizvede čudo duhovnog uskrsnuća ... Nemojte otputovati iz ovog Marijina mjesta, iz ovog tečaja molitve i nauka, a da ne obećate da ćete biti bolji i vjerni kršć. načelima do smrti, herojski apostoli Krista u školi. Ne bojte se za taj cilj ubrzo i ukratko istrošiti život. Jedan herojski čas više vrijedi od mnogo godina osrednjeg života. Vrijeme vrijedi jedino ako se uloži u dobro.«²¹ Ovako je sjajno govorio o. Gemelli učiteljima tečajcima na kongresu u Pompeju: za Isusa se radi i k Isusu se dolazi po Mariji.

5) O. Gemelli je održao časnim sestrama studentkinjama u Castelnuovo Fogliani, kroz trideset godina upravljanja i vodstva ovog fakulteta, mnogo govora.

Bio je prvi svibnja — blagdan rada 1950 god. »Mi smo radnici, rekao je on sestrama. Dakle, i naš je blagdan. Ali prvi svibnja nama naviješta mnogo više — **Mjesec Marijin**. Mjesec Djevice Kraljice kroz čije ruke prolaze sve milosti ... Gospu, reče on, treba gledati pred **Križem na Golgoti**: tu je početak Njezine **Misije Majke Čovječanstva**. I pjesnici moraju priznati da je teološki **Njezin najveći Titul — Majka Boga — Čovjeka**. Ako Gospu ne promatrate u Njezinoj teološkoj stvarnosti, nećete imati nikakve koristi od vaše marijanske pobožnosti. Niti se može niti se smije odijeliti Isusa od **Majke**, pače osjeća se jača ljubav prema Mariji promatrajući Njezina otaj-

21. GEMELLI, L'anima dell insegnamento, II ed. Vita e Pensiero, 1930, str. 93—97.

stva i pomoć Crkvi od Dvorane Posljednje Večere do danas. I naše posvećenje Bogu učinjeno je u ruke Crkve, ali s pomoću Marije. Kao studentice i budući profesori, upraviteljice škola i zavoda imate potrebu i pravo utjecati se Mariji. Sad je najljepši period vašeg života. Čeka vas život nevolja i križeva. Ja, ako bi život bio bez križa! Samo treba svrhunaravna pomoć. Nek Presveta Marija bude uz vas sada, nek bude kasnije kad budete na katedri ... Nek Djevica bude uz vas u odgovornim službama koje ćete vršiti. Tad će vam trebati jaka i solidna pobožnost Mariji ... Budite vjerne Presv. Djevici: Učvrstite vašu pobožnost čitajući velika djela o Njezinim otajstvima; djela koja brane Njezine povlastice. Učvrstite vašu pobožnost Mariji — oponašajući Njezine kreposti.²² Ovako je očinski govorio i marijanski odgajao o. Gemelli časne sestre na Magisteriju, pedagoškom fakultetu u Castelnuovo Fogliani.

On im je ponovno govorio 4. V 1957. u predvečerje svoga zemaljskoga života. Rekao im je: »Pobožnost Presvetoj Mariji ne smije biti sentimentalna već temeljena na dogmi i teologiji. («Non deve essere sentimentale ... ma fondata sul dogma e sulla teologia»). Pitajte u Djevice ... savršenstvo u vršenju vaših pravila ... Utječite se Gospi da stečete srčanost, čvrstinu i vjernost; da stečete milost da se posvetite u nauku; («Per aver la grazia di santificarvi nello studio»); milost da znadete upotrebiti nauku kao sredstvo savršenstva, kao pomoć za vršenje vaših zavjeta. Ne sumnjajte u Njezinu pomoć. Djevica koja nas je uzela kao svoju djecu pod Križem, Ona se obavezala da će nas pomagati. Vaše posvećenje Bogu znači da ste vi primile vaše redovničko zvanje iz ruku Marijinih, i vašu odgojiteljsku misiju, pa je sigurno da ćete od Nje dobiti i pomoć za ostvarenje tih zvanja. Ljubiti Isusa znači: uskladiti se s **Njim** u svemu. Sv. Franjo je to savršeno ostvario — i unutra i vani. Drugi Sveci manje prema vani, ali potpuno u nutarnjosti. San savršenstva muči svaki ljudski stvor, stoga svaka kršč. duša može nastojati da ga postigne vršeci Kristove zapovijedi. U nama mora biti svakodnevna borba protiv našeg nagonskog »ja« da ostvarimo Isusa Krista u nama, u našim mislima, našim osjecajima, našim riječima. Da li ćemo uspjeti? Hoćemo, budemo li imali pouzdanje u Presvetu Djevicu Mariju. Gospa nam dolazi u susret, jer zna da hoćemo slavu Njezina božanskoga Sina ...²³ Ovo su testamentarne riječi velikoga Rektora svojim studentkinjama: posljednja riječ Oca mladoj generaciji, intelektualnoj kiasi pod velom ...

..... Apologet **Bijele Lurdske Djevice** je mrtav, ali on ostaje živ u velebnim djelima koja je ostvario na slavu **Srca Isusova, Djevice Neoskvrnjene i Katoličke Kulture**. On je živ u dušama milijuna koje je posvetio Presvetoj Srcu. On je živ u životu i radu desetaka hiljada katoličkih intelektualaca koji su dobili svoju intelektualnu i moralnu kulturu u njegovoj Univerzi, jer je **Kardinal Mutana** a današnji stavno vladajući Papa **Pavao VI** rekao: »On je stvorio Katoličku Univerzu = Creò l'Università Cattolica.«²⁴ On je živ u velikoj katoličkoj štampi, Nakladnom zavodu i propagandnom stroju — u idealnoj službi Crkvi i apsolutnom posluhu Sv. Ocu.

O. Augustin Gemelli bio je **kristocentrična** ličnost svetačkog formata: on je svoj duh i duh svojih mnogobrojnih akademičara odgajao u bez-

22. A. GEMELLI, *Studio e vita interiore*, Ed. Vita e Pensiero, 1960, str. 127.

23. *Ib.* str. 128—130.

24. *Memoria* ... op. cit. str. 140.

graničnoj ljubavi prema euharistijskom Srcu Isusovu i u to- ploj, srdačnoj pobožnosti prema **Neoskvrnjenoj Majci Božjoj**. Ovo su bili **ideali** njegova života jer je bio vjerni i autentični sin **Franje iz Asiza**. Često je hodočastio Asiz k Mariji Anđeoskoj i k Mariji Anđeoskoj na Ajverniji.

O. Gemelli je ostavio ogromnu kulturnu i moralnu baštinu uvijek apsol- lutno vjeran smjernicama Sv. Stolice, neutrudivi borac, neusporedivi vitez u obrani Crkve i njezinih prava ... I svih katoličkih ideala! Stoga ga je sv. Otac Ivan XXIII s pravom nazvao »slavni sluga Crkve ... veliki svjedok Krista = = Un insigne servitore della Chiesa ... un grande testimone di Cristo«. Uzo- riti Kardinal **Montini** u svome govoru nad njegovim odrom, sa suzama u oči- ma, rekao je: »On je bio toliko naš da u njegovoj smrti osjećamo na neki na- čin našu smrt. Egli fù nostro ... nella sua morte sentiamo in qualche modo morire noi stessi,« jer je on bio »jedan od predstavnika, u najbogatijem i najdra- matičnijem smislu, našeg vijeka, naše zemlje, naše kulture i naše povijesti.«²⁵

Umro je **Velikan**. U svojoj poniznoj duhovnoj oporuci, između ostaloga, napisao je i ovo: »Nadasve vapijem pomoć **MARIJE** presvete = = Imploro soprattutto l'aiuto di Maria Santissima ...«. »Htio bih imati po- put sv. Leonarda Portomauricijskoga ljubav prema **Neoskvrnjenoj** da moćni- je isprosim Njezinu pomoć. »Posljednje su mu bile želje: »Molim sv. oca Fran- ju i sv. Augustina, a osobito **Mariju Djevicu** za milost dobre smrti.«²⁶

I izmolio je: Velikan uma i srca umro je sveto, oplakan od čitave Crkve i svega kulturnog čovječanstva. Dva su blistava titula njegova providnosnog života: Neusporedivi apostol **Srca Isusova** u XX stoljeću i pobjedonosni **Vi- tez Bijele Lurdske Djevice**. On je vrlo zaslužan za Crkvu i franjevački Red. Stoga će živjeti u zasluženju slavi. I u nebu i na zemlji!

25. Ib. str. 137—141.

26. Memoria, op. cit. str. 153—157.